

ROERKERKNIEUWS IN DE PAASTIJD

editie 155 (13 mei 2023) – www.roerkerken.nl

inleiding (kruisdagen)

De drie dagen voorafgaand aan 's Heren Hemelvaart gelden als de 'Kruisdagen', dagen om God speciaal te danken voor de vruchten der aarde en om een gunstige oogst af te smeken. De Kerk maakte onderscheid tussen de 'grote kruisdag' (op 25 april, feest van de evangelist Marcus) en de 'kleine kruisdagen': de drie dagen vóór Hemelvaart). In het Latijn worden deze dagen als "Rogationes" ('majores' of 'minores') aangeduid, afgeleid van 'rogare' = vragen. Ze werden ingesteld door (de heilige) bisschop Mamertus, in de tweede helft van de vijfde eeuw bisschop van Vienne. Zijn feestdag is 11 mei en gaat aan die van de andere 'ijsheiligen' vooraf: Pancratius (12 mei), Servatius (13 mei) en Bonifatius (14 mei). Later werd het gebruik van de kruisdagen in Rome overgenomen, om zich tegen het einde van de Middeleeuwen over heel Europa te hebben verspreid. Op deze dagen werden er bidprocessies door de velden gehouden, voorafgegaan door een kruis(-drager); vandaar de naam 'kruisdag' en 'kruisprocessie'. Tijdens die processie werd de Litanie van alle Heiligen gezongen. Verder was het gebruikelijk was om op de kruisdagen te vasten. Op deze wijze bereidde men zich ook voor op het feest van 's Heren Hemelvaart. Tijdens Missen op de kleine Kruisdagen was paars de liturgische kleur. Na het Tweede Vaticaans Concilie zijn de Kruisdagen – even als de Quatertemperdagen – in onbruik geraakt. Gelukkig houden de zusters van Berg het gebruik nog altijd in ere. Trouwens ook goed om te weten: eeuwenlang voordat men in onze samenleving het belang van milieu en klimaat begon in te zien en het in zwang kwam daarvoor op te komen stond het al op de kerkelijke agenda ...

De gebrandschilderde ramen van de Herkenbosscher St. Sebastianuskerk (III)

De koorvensters van de na de oorlog herbouwde Herkenbosscher St. Sebastianuskerk (die waarschijnlijk ook uit 1949 dateren) werden ontworpen door Jules Rummens (1905 – 2000), een in Antwerpen geboren zoon van de Roermondse strijkster Maria Antonetta Hubertina Rummens. Zijn grootvader Corneille Rummens werkte als beeldhouwer bij het Atelier Cuypers-Stoltzenberg. Rummens werd opgeleid aan de gemeentelijke tekenschool in Roermond (1919-1924). Van 1924 tot 1927 was hij docent bij de NV Kunstwerkplaatsen in Roermond. In de jaren dertig studeerde hij aan de 'Académie des Beaux-Arts' in Parijs. Met Piet Schoenmakers, Jozef Thissen en Victor Sprengels behoorde hij tot de eerste docenten van het Instituut voor beeldende kunst in Roermond, dat in 1947 van start ging. Leerlingen van Rummens waren o.a. Bob Booms, Leo Hofman en Jan Tullemans. Rummens werkte enige tijd bij het atelier Cuypers en voor het Atelier St. Joris in Beesel. Hij schilderde landschappen, stillevens en religieuze voorstellingen en maakte of ontwierp houtsnijwerk, glas-in-loodramen en keramische beelden. Hij illustreerde ook boeken van zijn jeugdvriend, de joodse schrijver Jacob Hiegentlich (1907-1940). Rummens was lid van de Kunstkring Roermond en de Algemene Katholieke Kunstenaarsvereniging (Wikipedia). De Herkenbosscher ramen werden vervaardigd door het nog altijd bestaande glasatelier Soentjens in Roermond (De Glazener, Burgstraat 12). Bij deze de schenkers van de ramen: *St. Agnes*: geschonken door Frans Engelen (1905-19??), sinds 1932 gehuwd met Petronella Claessen (1908-19??) die in de jaren vijftig naar Canada emigreerden. *St. Cecilia*: geschonken door fanfare (thans harmonie) Ons Genoegen, opgericht in 1857. *St. Sebastianus*: schutterij St. Sebastianus, opgericht in 1542 (?).

St. Hubertus: parochianen van de Meinweg, een buurtschap tegen de Duitse grens bij Oberkrüchten, ontstaan rond een herberg die in 1881 gebouwd werd.

St. Jozef: de K.A.B. – Katholieke arbeiders Beweging, oftewel de Rooms Katholieke Werkliedenvereniging St. Jozef te Herkenbosch, opgericht rond 1912.

O.L. Vrouw van Lourdes: Jan Simons (1878-1953), sinds 1906 gehuwd met Maria Catharina Janssen (1878-1959).

Drie-eenheid: Dr. Hubert Biermans (1864-1953), i.p.m. ('in piam memoriam' [ter vrome nagedachtenis aan]) zijn ouders ('bekker') Frans Biermans (1832-1907), sinds 1859 gehuwd met Johanna Ruijten (1831-1867).

St. Petrus: Jan Engelen (1890-1967), sinds 1917 gehuwd met Maria Ida Gootzen (1887-1959).

St. Paulus: Joseph Engelen (1850-1909), sinds 1897 gehuwd met Maria Cornelia Gootzen (1852-1916). Postuum geschonken; misschien dat daarheen ook de toevoeging 'Coen.' bij de namen van de schenkers op het raam verwijst.

St. Anna: Johanna Blanken (1867-1957), sinds 1897 gehuwd met (hoofdonderwijzer) Peter Hendrik Cupers (1862-1946).

H. Maria: Mr. Georg Dahmen (1877-1950), een Roermonds advocaat, sinds 1916 gehuwd met Theresia Nicolas (1892-1969). Als secretaris van de Roermondse Kamer van Koophandel was hij betrokken bij het in 1925 opgerichte 'consortium Biermans' dat de Vlodropmijn in exploitatie probeerde te brengen (zie Roerkerknieuws 148).

Het raam boven de sacristie-ingang kwam na de herbouw van de sacristie weer vrij te liggen. Bij die gelegenheid werden in 1986 twee nieuwe vensters geschonken, vervaardigd door de Herkenbosscher Glasstudio van Frits Zeegers.

St. Elisabeth: pastoor Jo Janssens (1911-2003) en zijn huishoudster Lies Geuns (1920-1991)

St. Margaretha: Margaretha Thissen (1898-1991), sinds 1923 echtgenote en sinds 1931 weduwe van Andries Tiel Groenestege (1888-1931), die directeur van de Roermondse melkfabriek was en ten gevolge van een auto-ongeluk in 1931 vroegtijdig om het leven kwam. Zie http://www.gravenenverhalen.nl/?page_id=2300

meiboom

Ook in de Roerstreek kent men de traditie van het plaatsen van de mei-den. Wat is daarvan eigenlijk de achtergrond? Zoals vaker bij folklore doen hierover veel geruchten de ronde, die niet altijd historisch onderbouwd zijn. Populair is de bewering van een pre-christelijke oorsprong, maar wetenschappers twijfelen hieraan. De eerste geschreven bronnen over de meiboom in de Lage Landen stammen uit de dertiende eeuw. Aan het einde van de Middeleeuwen is het reidansen rond de meiboom voor het eerst te zien in de kunst, zoals op een schilderij van Pieter Breughel de jonge: 'de St. Joriskermis en de dans rond de meiboom uit 1628'. In de Reformatie was de meiboom een van de tradities die de protestanten in de ban deden, maar het gebruik leefde op diverse plekken in Europa voort. Begin twintigste eeuw waren er verschillende groepen die de traditie omarmden. Zo werd die een symbool voor de Dag van de Arbeid (1 mei), maar eigenden ook de nazi's zich de traditie toe. Daardoor kreeg de meiboom op veel plaatsen een negatieve reputatie en verdween. De Limburgse jonkheden werden na de Tweede Wereldoorlog opgericht in een katholieke context, met als doel dit erfgoed weer te claimen. De meiboom is in deze (Zuid-Limburgse) dorpen een vast onderdeel van de paas- of pinksterviering. In sommige dorpen is er zelfs een bewezen connectie tussen de mei-den en de langlopende verering van een beschermheilige, zoals St. Brigida in Noorbeek en St. Gerlachus in Banholt. In respectievelijk 2014 en 2021 werden deze lokale tradities opgenomen in de UNESCO-lijst van immaterieel erfgoed (KN).

Periodiek schenken aan de parochie

Parochies zijn voor hun inkomsten afhankelijk van de vrijwillige bijdragen van parochianen. Wie regelmatig een gift doet aan een parochie kan een groot deel van het bedrag terugkrijgen van de Belastingdienst. Dit kan als het om een zogeheten periodieke schenking gaat. Het voordeel van een periodieke schenking ten opzichte van een gewone jaarlijkse gift, is dat het bedrag dat fiscaal aftrekbaar is veel hoger is. Wie aan alle voorwaarden voldoet, mag de periodieke gift zelfs volledig aftrekken van de belasting. Dit laatste is natuurlijk buitengewoon interessant, omdat het de moeite waard maakt om een grote gift te doen. Het voordeel van een periodieke schenking voor de plaatselijke kerk is dat de parochie voor meerdere jaren verzekerd is van inkomsten. De voorwaarden waaraan een periodieke schenking moet voldoen, zijn de volgende: het moet gaan om een jaarlijkse gift van hetzelfde bedrag aan dezelfde parochie, het bedrag moet minstens vijf jaar achter elkaar worden betaald (langer mag natuurlijk ook) en er moet een schriftelijke overeenkomst zijn gesloten, waarin de hoogte en de duur van de periodieke gift zijn vastgelegd. Een groot verschil met een gewone gift is dat er voor een periodieke géén fiscale drempel geldt. Voor meer informatie kunt U terecht op onze website (onder het kopje 'financiën/ANBI') of bij de penningmeester van ons cluster: penningmeester@roerkerken.nl.

Personalia

Op vrijdagmorgen 5 mei j.l. deden we vanuit de Berger basiliek **Maria Gertruda Lucia (Miet) Heemels-Teuwen (1934-2023)** uitgeleide. Geboren en getogen in Herten (Merum), werd ze al op jonge leeftijd mee in geschakeld in de huishouding van het grote gezin waarin ze opgroeide en maakte ze ook bewust de oorlog mee en de evacuatie van het gezin naar Drenthe. Samen met Sef Heemels uit Melick, die in het onderwijs werkzaam was en uiteindelijk zelfs (van 1964 tot de sluiting in 1991) directeur van de Roerstreekmavo werd, stichtte ze ruim 60 jaar geleden aan de Kennedylaan in St. Odiliënberg een gezin dat met twee zonen werd gezegend. Zelf kleren maken was een specialiteit van haar. Miet was een echte huisvrouw en een zorgzame moeder die haar plichten zo serieus nam dat ze op een gegeven moment aan onderdoor dreigde te gaan en overspannen raakte. Gelukkig krabbelde ze langzaam maar zeker weer op, vooral toen de kleinkinderen zich aandienden, die haar weer opmonterden. Jarenlang waren Miet en Sef lid van het parochieel St. Otgeruskoor, tot de dementie die bij Miet werd vastgesteld haar dwong haar actief koorlidmaatschap te beëindigen. Die ziekte was er ook de oorzaak van dat Miet enkele jaren geleden in WZC Bergh moest worden opgenomen, waarheen uiteindelijk ook haar man Sef verhuisde, vooral om haar ook daar weer met al zijn liefdevolle zorg een aandacht te kunnen omringen. Daar doofde het kaarsje van haar leven langzaam maar zeker uit en kwam er op vrijdag 28 april j.l. een einde aan haar leven. Na de uitvaartmis volgde de begrafenis op het kerkhof bij de basiliek.

Op zaterdagmorgen 6 mei j.l. namen we vanuit de St. Matthiaskerk van Posterholt afscheid van **Anna Maria (Annie vanne Sjmeed) Kolodziejak-Janssen (1925-2023)**. Geboren en getogen in Posterholt als jongste dochter van de zeven kinderen van de plaatselijke smid die ook nog samen met zijn vrouw een winkel in huishoudelijke artikelen runde. Nadat ze bij de zusters in het dorp haar middelbare schooltijd had doorlopen begon ze in de zaak mee te helpen. Na de oorlog leerde ze op de kermis in Belfeld de Poolse oud-militair Wladislaw (Walter) Kolodziejak (1922-2011) kennen die daar in de kost was en met wie ze na een paar

jaar verkering in 1956 trouwde en een gezin stichtte dat met drie kinderen werd gezegend. Terwijl Walter later bij DSM de kost verdiende, bleef Annie's leven in het teken van de zorg staan, niet alleen voor haar gezin, maar ook voor haar ouders en later ook voor haar zus ('juffrouw') Corrie (1921-2017). Nadat de kinderen uitgevlogen waren werd ze een trotste oma voor haar kleinkinderen die, inclusief huisdieren altijd bij haar terecht konden, voor vakanties en om er samen op uit te trekken. Maar ook naar anderen toonde ze zich altijd heel gastvrij. Tot op hoge leeftijd legde ze een tomeloze energie aan de dag, die haar altijd voor haar kinderen en kleinkinderen deed klaar staan. Op haar 82^e hielp ze nog met de verhuizing van een van haar kinderen. De ziekte en de dood van haar geliefde Walter begin 2011 trok al een zware wissel op haar leven, maar nog meer de ongelukkige val, die er in 2016 de oorzaak van was dat ze haar vertrouwde omgeving van de Rector van de Boornlaan moest verlaten en in een zorgcentrum moest worden opgenomen. Toch liet ze zich ook op de Bosscherhof niet hangen en probeerde ze er ook daar weer het beste van te maken, ook al viel het haar zwaar stil te moeten zitten en geconfronteerd te worden met de gebreken die nu eenmaal bij de oude dag horen. Onlangs luidde een virus-infectie het einde van haar leven in. Toch nog onverwacht kwam ze vrijdagavond 28 april j.l. in haar slaap te overlijden. Na de uitvaartmis volgde de begrafenis op ons parochiekerkhof.

Op zondagmorgen 7 mei j.l. vierden in de St. Matthiaskerk van Posterholt de volgende kinderen hun eerste Heilige Communie: **Olivia Dudzinska, Teun Gerritsen, Sven Jacobs, Bram Janssen, Chloë Janssen, Iva Pollaert, Lisa Simons, Lakeasha Sterling en Miel van de Winkel**. Bij deze viering sloot ook **Laura Zachwieja** uit Vlodrop aan.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl